

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Raad voor Cultuur
Prins Willem Alexanderhof 20
2595 BE DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijks-overheid.nl

Contactpersoon
N.A. van Driel
T +31 6 46 84 92 82
n.a.vandriel@minocw.nl

Onze referentie
24904468

Datum 26 juni 2020
Betreft Proces 'wendbare en weerbare sector'

Geachte Raad,

De gevolgen van de beperkende maatregelen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan, zijn nog altijd pijnlijk zichtbaar bij instellingen en makers in de culturele en creatieve sector. In musea lopen nog minder bezoekers rond dan we zouden willen, in theaters zijn nog steeds niet alle stoelen gevuld en de opdrachtenstroom naar makers komt mondjesmaat op gang.

De verliezen in de sector zijn groot, niet alleen financieel maar ook artistiek. Net als u hecht ik eraan instellingen en makers in deze moeilijke tijden zo goed mogelijk te ondersteunen. Niet alleen door broodnodige financiële ondersteuning te bieden¹ maar ook om de weerbaarheid en veerkracht van de sector te vergroten. Daartoe is inzicht nodig in wat de organisatorische, economische en personele gevolgen van de corona-uitbraak op middellange en lange termijn zijn en dient de innovatieve kracht van de sector gestimuleerd te worden. Voorop staat dat de sector zichzelf heruitvindt en ontwikkelt. Een kracht die bij uitstek bij deze sector hoort. Wij, OCW en de Raad, ondersteunen en onderzoeken waar we kunnen helpen door bijvoorbeeld kaders aan te passen.

Het door u aangekondigde advies over de transities die nodig zijn om de culturele sector als geheel op lange termijn weerbaar en bestendig te maken², komt dan ook als geroepen. Ik trek graag samen met u en de gehele sector op om met elkaar een beter inzicht te krijgen in de feitelijke situatie, de weerbaarheid van de sector in verschillende scenario's en om samen te werken aan behoud van de culturele infrastructuur. In het vervolg van deze brief schets ik de door ons gemaakte afspraken over dit proces.

Ik hecht eraan dat het advies toepasbaar is op alle verschillende sectoren in ons culturele landschap. En over de gehele breedte van de sector: van gesubsidieerd tot ongesubsidieerd. En van maker tot gezelschap tot grote instelling. Tevens moet het toepassingen bieden voor de verschillende situaties waartoe de bestrijding van het Coronavirus kan leiden en de wendbaarheid die het van

¹ [Uitwerking aanvullende ondersteuning € 300 miljoen culturele en creatieve sector](#)

² [Raad voor Cultuur, Snelle innovatie door culturele en creatieve sector nodig, 18 mei 2020](#)

organisaties vraagt als die situaties elkaar snel afwisselen: volledige lockdown, beperkte openstelling met anderhalve meter, volledige openstelling maar met anderhalve meter en een "nieuwe normale" situatie. Zeker ten aanzien van de volledige lockdown-situatie ligt een aanpak voor digitalisering met vraagstukken rond platforms voor de hand.

Het proces om te komen tot het advies zal een open en iteratief proces zijn met ruimte voor experimenten en kennisdeling, waarin gebruik wordt gemaakt van de creatieve kracht van de sector. De geëigende methode voor de korte termijn is de ontwikkeling van een aantal op maat ontworpen toekomstscenario's. In een scenario-methode worden met een ontwerpende aanpak oplossingen ontwikkeld, bijgesteld en gedetailleerd. De uitkomsten worden gedeeld, beoordeeld op wat dat betekent voor beleid en regelgeving en tenslotte praktisch geïmplementeerd en getest door middel van een fieldlabaanpak. Het is goed om te benadrukken dat het in de scenariomethode en fieldlabs niet zal gaan om belangen maar om experimenteren en het ophalen van nieuwe ideeën en inzichten. De samenstelling van de deelnemers dient te gebeuren aan de hand van creatieve expertise, niet aan de hand van belangen.

Het gehele proces wordt gecoördineerd door de Raad voor Cultuur in nauwe afstemming met de topsector Creatieve Industrie en de ondersteunende instellingen. Het ministerie van OCW deelt kennis, beschikbare data en ondersteunt de aanpak. Er zullen nog afspraken worden gemaakt tussen de Raad en het ministerie over de afbakening van de aanpak en de financiering daarvan. Het proces bestaat uit de volgende fases: verkenning, ontwerp, reflectie en advies. Hieronder volgt voor iedere fase een eerste aanzet voor de invulling daarvan.

Verkenning (tot 15 juli)

In overleg met OCW verkent de Raad de opzet en inrichting van de toekomstscenario's en de aanpak, onderzoekt welke partijen moeten worden betrokken en stelt een definitieve planning op. De ondersteunende instellingen, de zes rijkcultuurfondsen, bestuurlijke partners en private fondsen zullen in ieder geval worden betrokken, afhankelijk van de fase van het traject. Tegelijkertijd wordt aansluiting gezocht bij de fieldlabs voor de evenementen zoals geregistreerd door de TKI ClickNL van de topsector Creatieve Industrie.

Ontwerp (15 juli tot september)

De Raad inventariseert de initiatieven in de sector en betreft hier in ieder geval de ondersteunende instellingen bij. Zij zijn daar nu immers ook al mee bezig. Het delen van deze initiatieven, maar ook het delen van inzichten opgedaan in de uitwerking van de toekomstscenario's en fieldlabs van de eventensector is een doorlopend proces en wacht niet op het advies zelf. Zo kan de sector direct gebruik maken van elkaars kennis en ideeën.

Reflectie (september)

De Raad deelt de uitkomsten uit de uitwerking van de toekomstscenario's en de de fieldlabs van de eventensector met in ieder geval een brede afvaardiging van de sector, bestuurlijke partners, de zes rijkcultuurfondsen en private fondsen en vraagt een reflectie op deze uitkomsten. Ook mijn ministerie zal een reflectie geven.

Advies (oktober-november)

De Raad stelt zijn advies op en doet op basis van de eerste uitkomsten en ervaringen concrete voorstellen voor de eventuele inrichting van een aantal aanvullende fieldlabs.

Onze referentie

24904468

Instellingen en makers in de culturele en creatieve sector hebben zware maanden achter de rug. En ook de komende periode zal de sector nog voor veel uitdagingen komen te staan. Samen met de Raad zet ik mij er voor in om de sector te ondersteunen bij het meer weerbaar en bestendig worden. Dat doe ik naast alle andere inzet die ik pleeg om deze waardevolle sector te ondersteunen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven